

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Amager og Christianshavn (Boligforhold og levevilkår)

Kildemateriale: Erindring nr. 1008 – Knud G. V. Jensen (periode: 1897-1945), 1969

Uddrag af Knud G. V. Jensen pensionisterindring fra 1969. Her skriver han bl.a. skriver om sin barndom og opvækst på det farverige Christianshavn i begyndelsen af 1900-tallet.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-1087>

KØBENHAVNS
STADSARKIV

En Københavners erindringer.
Fra omkring århundredskiftet
og til i dag.

Jeg er født i Todesgade på
Nørrebro i 1893.

Huset ligger der endnu, og jeg
ser altid op til kvisten, - hvor be-
givenheden skete - naar jeg kører
igennem Blågårdsgade, med linie
tre. Min tilværelse på denne
kvist husker jeg dog intet om,
eftersom mine forældre flyttede
til Christianshavn, da jeg var
ganske lille.

Min allerførste erindring er derfor
fra en gård på Christianshavn.
Det var gården til Bager Vibrecht
ejendom, som lå på hjørnet af
Torvegade og Dronningensgade, lige ud
til torvet.

Nu ligger ^{der} en stor fem etages ejen-
dom.

En københavners erindringer, fra omkring århundredskiftet og til i dag. Jeg er født i Todesgade på Nørrebro i 1893. Huset ligger der endnu, og jeg ser altid op til kvisten, - hvor begivenheden skete - når jeg kører igennem Blågårdsgade, med linie tre. Min tilværelse på denne kvist husker jeg dog intet om, eftersom mine forældre flyttede til Christianshavn, da jeg var ganske lille. Min allerførste erindring er derfor fra en gård på Christianshavn. Det var gården til bager Vibrecht ejendom, som lå på hjørnet af Torvegade og Dronningens-gade, lige ud til torvet. Nu ligger der en stor fem etages ejendom.

(1)

Bageriet i gården var bagerens hestestald, hvorfra man hørte hestene rumstere.

På gårdens sider lå der lave bygninger, med svalegange.

Vi boede i et af disse sidehuse, på en kvist.

Senere flyttede vi hen i et nyere hus i Voldgade

Jeg tror nok vore økonomiske kår havde bedret sig lidt.

Ganske vist var det også på en kvist, men det var i forhuset, og det blev betragtet som et fremskridt.

Huset lå dejligt, lige op til volden, og vi havde den herligste udsigt over stadsgraven, ja helt ud over den store Amager Fæled.

Bageriet i gården var bagerens hestestald, hvorfra man hørte hestene rumstere. På gårdens sider lå der lave bygninger, med svalegange. Vi boede i et af disse sidehuse, på en kvist.

Senere flyttede vi hen i et nyere hus i Voldgade. Jeg tror nok vore økonomiske kår havde bedret sig lidt. Ganske vist var det også på en kvist, men det var i forhuset, og det blev betragtet som et fremskridt. Huset lå dejligt, lige op til volden, og vi havde den herligste udsigt over stadsgraven, ja helt ud over den store Amager Fæled.

(1-2)

Christianshavn - saa noget anderledes
ud dengang, end det gør i dag.
Volden, kanalerne, og de fleste af de gamle
huse ligger der stadig, men by-
billedet og atmosfæren er en hel anden.
Der var de tappede brøsten, rødt
rendestene af den slags som H. C. Andersens
Tinsoldat sejlede
op ad, og som naar det regnede
flød - over med vand, saa dæk-
brædderne sejlede, til fryd for os
børn.

Gadehandlerne var ogsaa noget der
hørte med til bybilledet dengang.
Der var fiskehandleren, med sit
Sild - Sild er godt. Der var rejkoner-
ne, med deres skingrende, rejjer rejjer
10 øre for en pot. Det var ikke
luksusspise den gang.

Christianshavn så noget anderledes ud dengang, end det gør i dag. Volden, kanalerne, og de fleste af de gamle huse ligger der stadig, men bybilledet, atmosfæren er en hel anden. Der var de toppede brøsten, åbne rendestene af den slags som H. C. Andersens tinsoldat sejlede op ad, og som når det regnede flød over med vand, så dækbrædderne sejlede til fryd for os børn. Gadehandlerne var også noget, der hørte med til bybilledet dengang. Der var fiskehandleren, men sit "sild - sild er godt". Der var rejkonerne med deres skingrende "rejer, rejer 10 øre for en pot". Det var ikke luksusspise dengang.

(2)

Oppe i de små et og to værel-
ses lejligheder, boede folk meget
trængt. Fem- seks børn var
almindeligt til en familie, ja
ofte mange flere.

Det var også skroet med lukkem-
lighederne dengang.

Vand og gas, havde vel de fleste
omsider fået, men WC var
ukendt. I stedet måtte man
ned af de mange trapper, til
retiraderne i gården.

Det var en række små rum, hvortil
hver familie havde en stor nøgle.
Når nøglen sad udvendig i døren
var der nogen der inde.

For hver ende, var der henholdsvis
psoier, og potterum. Her kunne
man tidligt om morgenen se

^{komme}
konerne ned oppe fra, med nat-
potten under forklædet, og tømme
den ud i dette rum.

Oppe i de små et- og to værelses lejligheder - folk boede meget trangt. - fem, seks børn var
almindeligt til en familie, ja ofte mange flere.

Det var også skroet med bekvemmelighederne dengang. Vand og gas havde vel de fleste omsider
fået, men WC var ukendt. I stedet måtte man ned af de mange trapper til retiraderne i gården. Det
var en række små rum, hvortil hver familie havde en stor nøgle. Når nøglen sad udvendig i dørene,
var der nogen derinde.

For hver ende, var der henholdsvis pissoir og potterum. Her kunne man tidligt om
morgenen se konerne komme ned oppefra, med natpotten under forklædet, og tømme den ud i dette
rum.

(3)

Så var der Natmændene.
Det var som navnet siger, mænd
der arbejdede, naar "ordentlige folk"
sov. De havde det kedelige
hvorn, at skifte tønderne paa
retiraderne tid, og i nattens
mørke, køre dem ud, til en der -
til indrettet station, paa Kløver -
marken, og hvorfra amagerbønder
siden hentede indholdet, til deres
marker. Amager var jo den gang
hele Københavns urtehave.
Tidlig om morgenen kunde man
se amagerkonerne - med deres sjove
kyser, køre ind til grøntorvet, med
vognen fuld af grøntsager.

Så var der natmændene. Det var som navnet siger, mænd der arbejdede når "ordentlige folk" sov.

De havde det kedelige hverv at skifte tønderne på retiraderne ud, og i nattens mørke køre dem ud til en dertil indrettet station på Kløvermarken, og hvorfra amagerbønderne siden kom og hentede indholdet til deres marker. Amager var jo dengang hele Københavns urtehave. Tidlig om morgene kunne man se amagerkonerne – med deres sjove kyser, køre ind til grøntorvet med vognen fuld af grøntsager.

(3)

Om sommeren spillede militær-
orkester, fra Bådmandsstrædes
kaserne i "Spillehuset".
Så angik hele Christianshavn
op - det var jo godt.
Ellers havde vi hele det store vold-
terang til tumleplads.
Det var ikke "friseret" som idag.
Der var skrænter ned til stads-
graven, langs hvilken der gik en
sti, bag tjørnen hed den.
Der var meget spændende her
med ved vandet, farligt for os
små. Der var bisser og alskens
pak som holdt til her, idag hedder
de vist sprittere.

Om sommeren spillede militær-orkesteret fra Bådmandsstrædes Kaserne i "Spillehuset". Så mødte hele Christianshavn op - det var jo gratis. Ellers havde vi hele det store voldterang til tumleplads. Det var ikke "friseret" som idag. Der var skrænter ned til stadsgraven, langs hvilken der gik en sti, "bag tjørnen" hed den. Der var meget spændende hernede ved vandet, farligt for os små. Der var bisser og alskens pak, som holdt til her, idag hedder de vist sprittere.

(4)